

Saksframlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nesset formannskap	74/16	09.06.2016
Nesset kommunestyre	75/16	23.06.2016

Kommunereform - endelig vedtak om ny kommunestruktur i Nesset kommune.

Vedlegg

- 1 Kommunestruktur i Molde-regionen - delrapport 1 om helhetlig og samordnet samfunnsutvikling - Telemarksforskning
- 2 Kommunestruktur i Molde-regionen - delrapport 2 om bærekraftige og økonomisk robuste kommuner
- 3 Kommunestruktur i Molde-regionen - delrapport 3 om gode og likeverdige tjenester
- 4 Kommunestruktur i Molderegionen - delrapport 4 om styrket lokalitet
- 5 Kommunestruktur i Molde-regionen - sluttrapport
- 6 Kommunereformen og Nesset kommune - kan Nesset bestå som egen kommune? - rapport fra Telemarksforskning
- 7 Resultat innbyggerundersøkelse mars 2016 - kommunereformen i Nesset
- 8 Resultat innbyggerundersøkelse oktober 2016 - kommunereformen i Nesset
- 9 Intensjonsavtale Gjernes, Molde og Nesset pr. 19.05.2016

Rådmannens innstilling

Med bakgrunn i inngått intensjonsavtale, gjennomførte utredninger og folkeavstemming, velger Nesset kommune å bygge en ny kommune sammen med Molde kommune. Nesset kommune ønsker at flest mulig av de omkringliggende kommuner blir en del av den nye kommunen.

Behandling i Nesset formannskap - 09.06.2016

./.
Uttale av 08.06.2016 fra Nesset Næringsforening ble delt ut.

Kristelig folkeparti og Høyre fremmet følgende fellesforslag som tillegg til rådmannens innstilling:

Nesset kommune legger til grunn at det i juni 2016 etter gjennomførte forhandlinger/ innbyggerundersøkelser og rådgivende folkeavstemming foreligger 2 aktuelle alternativ:

a) Bygge ny kommune basert på intensjonsavtale mellom Gjemnes, Molde og Nesset datert 19.mai 2016..

b) Nesset som egen kommune fortsatt.

Nesset kommune oppfordrer fellesnemnda til å bygge ny kommune basert på intensjonsavtalen av 19. mai 2016; Gjemnes, Molde og Nesset; alt a)

I tillegg til fremforhandlede resultater hva gjelder bla: tjenestetilbud innen basistjenester, legevakt, samfunnsutvikling, samferdsel, næringsutvikling inkl. sikring av Kraftfondet, Mardølafondet, Miljøfondet og Utviklingsfondet for Nesset spesielt, politisk organisering med fremforhandlet fordeling av fellesnemnd;

Pkt 6.1. Politisk organisering.

«Det skal prøves ut en ordning med Kommunedsutvalg i Gjemnes og Nesset ved etablering av den nye kommunen.»

Etter kommunelovens § 12. Kommunedsutvalg.

Pkt 2. «Kommunestyret selv kan fatte vedtak om at medlemmene til ett eller flere kommunedsutvalg skal velges av innbyggerne i vedkommende kommunedel (direkte valg). Der medlemmene til kommunedsutvalget er valgt ved direkte valg, velger utvalget selv leder og nestleder.»

3. «Kommunestyret fastsetter selv kommunedsutvalgenes arbeidsoppgaver. Kommunedsutvalg kan tildeles avgjørelsesmyndighet i alle saker vedrørende kommunedelen hvor ikke annet følger av lov.»

5. «Kommunestyret kan selv når som helst omorganisere eller nedlegge kommunedsutvalg. *Dette gjelder ikke når kommunedsutvalget er valgt ved direkte valg.*»

Skal det være en grundig utprøving av kommunedsutvalg, må Nesset gå inn for direkte valg av utvalget ved etablering av ny kommune. Det vil være med å sikre lokal demokratisk representasjon og styring av den nye kommunen.

Kommunedsutvalget bør få ansvaret for oppfølging av Strategisk Næringsplan for Nesset vedtatt i 2014 i samsvar med disponeringen av aktuelle fond i Nesset.

Under lokale kulturtilbud bør Nesset få nedfelt i prioriteringene i den nye kommunen at det skal arbeides aktivt for utvikling av Nesset prestegård i samarbeid med Bjørnson-festivalen og Romsdalsmuseet. Med tanke på opprusting og aktuell bruk av hovedbygningen – og videreutvikling av området på Prestneset som historiearena.

Nesset kommunestyre legger til grunn en målsetting om en samlet Nesset kommune inn i etablering av en ny kommune uansett alternativ.

Toril Melheim Strand fremmet følgende forslag:

Med bakgrunn i gjennomførte utredninger, tidligere kommunestyrevedtak, og folkeavstemning, er Nesset kommune sin 1. prioritet å slå seg sammen med Sunndal kommune.

Siden Sunndal kommune i folkeavstemning sa nei til sammenslåing, er Nesset kommune sin 2. prioritet, inntil videre, å holde fram som egen kommune.

Toril Melheim Strand trakk sitt forslag.

Arbeiderpartiet og Senterpartiet fremmet følgende fellesforslag:

Med bakgrunn i gjennomførte utredninger, tidligere kommunestyrevedtak, og folkeavstemning, er Nesset kommune sin 1. prioritet å slå seg sammen med Sunndal kommune.

Siden Sunndal kommune i folkeavstemning sa nei til sammenslåing, er Nesset kommune sin 2. prioritet å holde fram som egen kommune.

Rådmannens innstilling, med tilleggsforslaget fra Kristelig folkeparti og Høyre, ble satt opp mot forslaget fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet.

Rådmannens innstilling, med tilleggsforslaget fra Kristelig folkeparti og Høyre, fikk 2 stemmer og falt.

Forslaget fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet fikk 5 stemmer og ble vedtatt.

Forslag til vedtak i Nesset formannskap – 09.06.2016

Med bakgrunn i gjennomførte utredninger, tidligere kommunestyrevedtak, og folkeavstemning, er Nesset kommune sin 1. prioritet å slå seg sammen med Sunndal kommune.

Siden Sunndal kommune i folkeavstemning sa nei til sammenslåing, er Nesset kommune sin 2. prioritet å holde fram som egen kommune.

Behandling i Nesset kommunestyre - 23.06.2016

Kristelig folkeparti, Innbyggerlista og Høyre fremmet følgende fellesforslag:

Nesset kommune har de siste to årene gjennomført en prosess med utredning av ulike alternativ for kommunestruktur. Det er fremforhandlet 3 intensjonsavtaler. Det er også gjennomført innbyggerundersøkelser, folkemøter og rådgivende folkeavstemning.

1. Med bakgrunn i intensjonsavtale signert og datert 19. mai 2016 etablerer Molde, Gjemnes og Nesset i fellesskap en ny kommune fra 1. januar 2020.
2. Nesset kommune godkjenner intensjonsavtalen mellom Molde, Gjemnes og Nesset.
3. Nesset kommune gir tilslutning til at Midsund kan bli med i den nye kommunen.
4. Nesset kommune stiller seg positiv i tiden fram til 01.10.2016 til søknader/henvendelser fra evt. andre kommuner på Romsdalshalvøya/Romsdal som har gjort vedtak om å etablere nye Molde kommune. Dette på de premissene som ligger i intensjonsavtalen med Gjemnes og Molde.
5. Nesset kommune oppfordrer fellesnemnda i den nye kommunen til å velge kommunedelsutvalg ved direkte valg.
6. Tilbudene i indre med barnehage, skole og bofellesskap skal opprettholdes som i dag fram til 01.01.2020. Årlige konsesjonsinntekter på ca 8 mill. kroner skal fra 01.01.2020 brukes fortrinnsvis i indre deler av kommunen etter vedtektene i Mardølafondet. Sammensetningen av styret skal være som i Mardølafondet.

Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Fremskrittspartiet fremmet følgende fellesforslag:

Med bakgrunn i gjennomførte utredninger, tidligere kommunestyrevedtak (minst 3 andre landkommuner sammen med Nesset, mot Molde), folkeavstemming og endra økonomiske forutsetninger, er Nesset kommune sin 1. prioritet å holde fram som egen kommune.

Arbeiderpartiet ba om gruppemøte.

Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Fremskrittspartiet fremmet følgende felles utsettelsesforslag:

Saken utsettes til kommunestyrets møte i september. Innen saken behandles på nytt skal det gjennomføres en innbyggerundersøkelse.

Arbeiderpartiet ba om gruppemøte.

Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Fremskrittspartiet trakk sitt utsettelsesforslag.

Det ble enighet om prøveavstemming.

Formannskapetets forslag fikk 0 stemmer og falt. 21 stemte imot.

Fellesforslaget fra Kristelig folkeparti, Innbyggerlista og Høyre fikk 12 stemmer og ble vedtatt. 9 stemte imot.

Fellesforslaget fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Fremskrittspartiet fikk 9 stemmer og falt. 12 stemte imot.

Det ble enstemmig vedtatt at prøveavstemmingen gjøres om til endelig avstemming.

Vedtak i Nesset kommunestyre – 23.06.2016

Nesset kommune har de siste to årene gjennomført en prosess med utredning av ulike alternativ for kommunestruktur. Det er fremforhandlet 3 intensjonsavtaler. Det er også gjennomført innbyggerundersøkelser, folkemøter og rådgivende folkeavstemning.

1. Med bakgrunn i intensjonsavtale signert og datert 19. mai 2016 etablerer Molde, Gjemnes og Nesset i fellesskap en ny kommune fra 1. januar 2020.
2. Nesset kommune godkjenner intensjonsavtalen mellom Molde, Gjemnes og Nesset.
3. Nesset kommune gir tilslutning til at Midsund kan bli med i den nye kommunen.
4. Nesset kommune stiller seg positiv i tiden fram til 01.10.2016 til søknader/henvendelser fra evt. andre kommuner på Romsdalshalvøya/Romsdal som har gjort vedtak om å etablere nye Molde kommune. Dette på de premissene som ligger i intensjonsavtalen med Gjemnes og Molde.
5. Nesset kommune oppfordrer fellesnemnda i den nye kommunen til å velge kommunedelsutvalg ved direkte valg.
6. Tilbudene i indre med barnehage, skole og bofellesskap skal opprettholdes som i dag fram til 01.01.2020. Årlige konsesjonsinntekter på ca 8 mill. kroner skal fra 01.01.2020 brukes fortrinnsvis i indre deler av kommunen etter vedtektene i Mardølafondet. Sammensetningen av styret skal være som i Mardølafondet.

Saksopplysninger

Stortinget vedtok 18. juni 2014 at det skal gjennomføres en kommunereform i Norge med formål om at færre og større kommuner vil gi bedre kapasitet til å ivareta og videreutvikle lovpålagte

tjenester og kunne utføre disse alene. Stortinget skal våren 2017 behandle forslag til ny kommunestruktur.

Alle norske kommuner har fått et utredningsansvar som innebærer vurderinger i forhold til ulike sammenslåingsalternativer eller fortsette som egen kommune. I vurderingene skal en sikre egen/ny kommune muligheten til å etterleve de 4 hovedmålene for reformen 10 – 20 år inn i fremtiden:

1. Gode og helhetlige tjenester til innbyggerne
2. Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling
3. Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner
4. Å styrke lokaldemokratiet og gi større kommuner flere oppgaver

Kommunestyrevedtak som berører saken

Vedtak i Nasset kommunestyre 14.01.2015, Kommunereformen - prosess i Nasset kommune

1. Mandat Nasset kommune skal arbeide med å utrede følgende alternativer i arbeidet med kommunereformen:
 - a) Nasset som egen kommune
 - b) Nasset og Sunndal
 - c) Romsdalshalvøya med Midsund, Aukra, Fræna, Eide, Gjemnes, Molde og Nasset kommune
 - d) Romsdal med Rauma, Vestnes, Midsund, Aukra, Fræna, Eide, Molde og Nasset
 - e) Nasset kommune tar initiativ til felles drøftelser mellom kommunene Sunndal, Rauma og Nasset med sikte på å utrede de tre kommuner som en framtidig enhet.
 - f) Mulighetene for grensejustering mot Gjemnes og Rauma utredes.
2. Kunnskapsgrunnlag Nasset bruker, er de utredningene av alternativene b, c og d som Telemarkforskning utfører på oppdrag fra ROR. Kommunestyret ber om at også alternativ a med Nasset som egen kommune blir utredet av Telemarkforskning. Det er antydnet en pris på kr 60 000 for utredningen. Nasset sine interesser som kraftkommune og utmarkskommune skal vurderes i egne utredninger.
3. Framdrift I Nasset kommune gjennomføres kommunereformen etter LØP 2 med vedtak i kommunestyret våren 2016.
4. Organisering Arbeidet med kommunereformen fram til kommunestyrevedtaket våren 2016 organiseres som prosjekt med følgende ansvarsfordeling:
 - a) Kommunestyret er prosjekteier og prosjektets styringsgruppe. Kommunestyret skal holdes orientert om arbeidet med kommunereformen og diskuterer og ta stilling til nødvendige prinsipielle beslutninger underveis.
 - b) Formannskapet + representant fra Frp og Innb., 2 representanter fra HTV samt rådmann, er prosjektgruppe.
 - c) Rådmannen er sekretariat for styringsgruppen og prosjektgruppen.
 - d) Ordfører er kontaktperson og prosjektansvarlig overfor Fylkesmannen.
5. Informasjonsstrategi Prosjektgruppa har ansvaret for all informasjon til innbyggerne. Rådmannen har ansvaret for all informasjon internt i organisasjonen i Nasset kommune.
6. Medvirkning og involvering Det er et mål at det skal legges til rette for gode lokale prosesser hvor innbyggerne skal involveres og høres. Dette skal skje gjennom aktiviteter som:
 - a) Folkemøter rundt om i bygdene
 - b) Møter med næringsforum og andre lag og organisasjoner
 - c) Møter med Ungdommens kommunestyre
 - d) Kommunens nettside
 - e) Ordførers Facebookside
 - f) Bruk av lokale media og andre kanaler
 - g) Innbyggerundersøkelse høsten 2015
 - h) Prosjektgruppa bes vurdere en første innbyggerundersøkelse i løpet av siste halvdel av januar/første halvdel av februar 2015.
7. Arbeidet med kommunereformen gjennomføres i samsvar med prosessplan datert 06.01.2015

Vedtak i Nasset kommunestyre 18.06.2015, Kommunereformen - Anbefaling av Nasset kommunes alternativer til sammenslåing med andre kommuner - Oppnevning av forhandlingsutvalg

1. Med bakgrunn i gjennomførte utredninger og anbefalinger fra Telemarksforskning samt resultater fra gjennomførte folkemøter og innbyggerundersøkelser, konkluderer kommunestyret med at de mest aktuelle kommunestruktur -alternativene for Nesset er:
 - a. Nesset som del av en størst mulig Romsdalskommune
 - b. Nesset – Sunndal som ny kommune
 - c. Kommunestyret er åpne for grensejusteringer som kommer frem underveis i prosessen
2. Det oppnevnes et forhandlingsutvalg bestående av ordfører, varaordfører, gruppeleder i største opposisjonsparti og rådmannen med mandat om å innlede sonderingssamtaler og senere forhandlinger med kommunene samlet eller enkeltvis.
3. Forhandlingsutvalget utarbeider forslag til forhandlingsgrunnlag.
4. Kommunestyret slutter seg til medlemsmøtet i ROR 09.06.15 sin anbefaling om at styret i ROR tar initiativ til å samle kommunene til sonderingssamtaler og utarbeidelse av forslag om felles tidsplan for videre prosess.

Vedtak i Nesset kommunestyre 21.01.2016, Kommunereform – innbyggerhøring

1. Kommunestyrets anbefaling legges ut til rådgivende folkeavstemning i forkant av en realitetsbehandling i kommunestyret om kommunesammenslåing.
2. Nedre aldersgrense for å avgi stemme settes til 16 år i valgåret.

Vedtak i Nesset kommunestyre 21.01.2016, Kommunereformen - Tingvoll, Sunndal og Nesset
Tingvoll kommune har i arbeidet med kommunereformen i kommunestyrevedtak av 12.1.2016 bedt kommunene Sunndal og Nesset om forhandlinger om alternativet Tingvoll-Nesset-Sunndal. Sunndal er positive til anmodningen under forutsetning av at Nesset vil delta i forhandlingene.

Nesset har i sitt vedtak fra 18.6.2015 åpnet for muligheten for grensejusteringer mot sine nabokommuner, og ønsker å få avklart gjennom forhandlinger med Sunndal og Tingvoll om deler av Tingvoll kan inngå i Sunndal-Nesset.

Vedtak i Nesset kommunestyre, 18.02.2016, Drøftingssak: Utkast til intensjonsavtaler Sunndal-Nesset og Romsdalshalvøya

Forhandlingsutvalget tar med følgende vedtak fra Nesset kommunestyre inn i de videre forhandlinger med Sunndal og Romsdalskommunene om ny kommunestruktur:

Nesset kommune deltar i to parallelle forhandlinger om intensjonsavtaler. En med Sunndal og den andre om en størst mulig Romsdalskommune. For at intensjonsavtalene skal kunne være lettfattelige og sammenlignbare innenfor de ulike tema og tjenestetilbud vil det være viktig at avtalene er bygd opp etter samme disposisjon.

Innspill til intensjonsavtale Romsdalshalvøya, utkast pr. februar 2016:

Kommunestyret set som krav for å gå inn i den nye kommunen, at minst tre andre landkommuner, i tillegg til Nesset, skal være med i ein konstellasjon sammen med Molde.

Vedtak i Nesset kommunestyre, 18.02.2016, Interpellasjon - Nytt alternativ i rådgivende folkeavstemning - Nesset som egen kommune

Følgende tas med som et tredje alternativ i den rådgivende folkeavstemningen i forbindelse med kommunereformen:

- Nesset kommune skal bestå som egen kommune.

Vedtak i Nesset kommunestyre, 17.03.2016, Kommunereform - godkjenning av intensjonsavtaler

- Kommunestyret godkjenner fremforhandlet intensjonsavtale mellom Sunndal - Nesset
- Kommunestyret godkjenner fremforhandlet intensjonsavtale mellom kommunene Aukra, Eide, Fræna, Gjemnes, Midsund, Molde, Nesset og Rauma.
- Intensjonsavtalene legges frem for rådgivende folkeavstemning 25. april 2016.

Formannskap 12.05.2016, Merknader

Oppsummering/merknad etter orienteringen fra fylkesmannen:

Vedtaket i sak 24/16 ligger fast. Situasjonen etter rådgivende folkeavstemning og møte med fylkesmannen kan ha ført til behov for mer avklaringer før vedtak i kommunestyret 23.06.2016 med innstilling til fylkesmannen.

Neset kommune gjennom forhandlingsutvalget foretar en avklaring/«kvalitetssikring» av om det er grunnlag for å forhandle frem aktuelle intensjonsavtaler før kommunestyret gir sitt endelige vedtak i kommunereformen.

Hvis det er grunnlag må evt. intensjonsavtaler legges frem så snart det er praktisk mulig.

Involvering og prosess

Utredninger

Kommunene i Romsdal Regionråd (ROR) har samarbeidet om felles utredninger i arbeidet med kommunereform. Rapportene ble utarbeidet av Telemarksforskning og NIVI analyse i samarbeid med kommunene. Det ble utarbeidet 4 delrapporter i samsvar med hovedmålene til reformen samt en sluttrapport. Totalt 12 ulike alternativer for nye kommunesammenslutninger ble utredet. Neset kommune deltok i disse:

- Molde, Rauma, Vestnes, Neset, Aukra, Midsund, Eide og Fræna
- Romsdalshalvøya, Molde, Neset, Gjemnes, Aukra, Midsund, Eide og Fræna
- Neset – Sunndal
- Neset alene (egen utredning)

I samarbeid med Regionrådet på Nordmøre har Neset deltatt i utredning for;

- Neset, Sunndal og Tingvoll

Informasjon

Det har i hele prosessen vært et mål at innbyggerne våre skulle ha tilgang til all informasjon i forhold til prosessen. På kommunens hjemmeside er all relevant informasjon om reformarbeidet publisert under egen temafane. «Bankavisa» som når alle husstander, har hatt egne innlegg ang saken. Før folkeavstemningen i april var det utarbeidet en egen brosjyre som ble distribuert til alle husstander hvor informasjon om prosess og intensjonsavtaler var beskrevet.

Innbyggerundersøkelser

Det har vært gjennomført 3 innbyggerundersøkelser i perioden februar til oktober 2015.

- I februar/mars gjennomførte kommunen i egen regi en undersøkelse
- I mai/ juni gjennomførte kommunen i egen regi en uformell undersøkelse i forbindelse med 5 avholdte folkemøter.
- I oktober gjennomførte NIVI Analyse telefonintervju.

Spørsmål	Mars 15/ svar	Okt.15/ svar	Folkeavstemning
Tilhørighet egen kommune	89%	74%	
Sunndal	23,5%	25%	
Molde	34,6%	19%	
Romsdal	68,7%	47%	
Nordmøre	15,2%	18%	
Positiv til kommunesammenslutning	70%	52%	
Neset - Sunndal	75%	61%	49,1%

Romsdalshalvøya/ Molde	36%	27%	41,1%
Egen kommune	58,8%		8,9%

Innbyggerundersøkelsen i mars 2015 var gjennomført i egen regi. 150 personer fordelt på alder, kjønn, bosted besvarte spørsmål elektronisk.

Innbyggerundersøkelse oktober 2015 var gjennomført av NIVI analyse. 300 personer fordelt med ca. 100 personer i Indre og 200 personer i Ytre. Gjennomført som telefonintervju.

Resultatene viser stort sett de samme tendensene i begge undersøkelsene. Det er sterk kommunetilhørighet i hele kommunen og tilhørigheten til hjemplassen er meget stor. Tilhørigheten er noe større til Sunndal enn til Molde. Tilhørigheten er større til Romsdal enn til Nordmøre.

Innbyggerne i Nesset er positive til kommunesammenslåing, det vises igjennom begge innbyggerundersøkelsene samt folkeavstemmingen. Ved folkeavstemming var det kun 8,9% som mener at kommunen skal fortsette som nå. Flest vil til Sunndal, selv om antallet har redusert seg fra mars 15 (75%) til april 16 (49,1%).

Bedre kvalitet på tjenester og bedre kommuneøkonomi samt at en har tro på bedre nærings- og samfunnsutvikling er viktige begrunnelser for kommunesammenslutning. Mange er bekymret for lokaldemokratiet ved en sammenslåing av kommuner.

Folkemøter

Det er i perioden mai 2014 til april 2016 avholdt til sammen 10 folkemøter fordelt ut i bygdene. Det har vært stort engasjement og oppmøte.

Rådgivende folkeavstemming

Rådgivende Folkeavstemming ble avholdt 25. april 2016 med valgdeltagelse på 60, 63 %. Nedre aldersgrense var 16 år. Valgdeltagelse for 16 og 17 åringene var 67,68 %.

Alternativ	Resultat i %
Nesset - Sunndal	49,1
Romsdalskommunene	41,1
Nesset alene	8,9
Blanke	0,9

Intensjonsavtaler

Forhandlingsutvalget (Ordfører, varaordfører, leder for største opposisjonsparti og rådmann) har forhandlet frem følgende intensjonsavtaler:

- Romsdalskommunene; Aukra, Eide, Gjemnes, Molde, Midsund, Nesset og Rauma
- Sunndal og Nesset
- Gjemnes, Molde og Nesset

Intensjonsavtalene med Romsdalskommunene og Sunndal ble godkjent av kommunestyret 17.03.16 og lagt som grunnlag for rådgivende folkeavstemming.

Romsdalsalternativet med Molde som kommunesenter

Resultater fra folkeavstemming i kommunene viste at det er liten oppslutning blant innbyggerne i de forskjellige kommunene for dette alternativet. Molde, Nesset og Gjemnes er av de kommunene som viser størst engasjement til dette alternativt.

Kommunene	Resultater ved folkeavstemming	Valgdeltagelse
Aukra	15,60 %	45,4 %
Eide	10,05 %	45,81 %
Fræna	19,21 %	37,4 %
Midsund	23,10 %	56,5 %
Molde (innbyggerundersøkelse)	71 %	
Neset	41,13 %	60, 63 %
Rauma	7,68 %	54,49 %
Gjemnes (innbyggerundersøkelse)	50 %	

Til tross for valgresultatet, var det Midsund som først ba om nye forhandlinger med Molde noe som førte frem til en ny intensjonsavtale mellom de to kommunene.

Gjemnes og Neset ble enige om sammen å fremforhandle en ny avtale med Molde. Denne ble underskrevet 19. mai av alle tre parter. Avtalen legger til grunn at det er aksept for inngått avtale mellom Molde og Midsund som kan ende opp i en avtale mellom 4 kommuner, Molde, Midsund, Neset og Gjemnes. Intensjonsavtalen med Molde og Gjemnes ble underskrevet 19.05.16 og blir lagt frem for kommunestyret 23.06.16. Gjemnes har også inngått intensjonsavtale med Kristiansund, det vil si at kommunestyret vil bli forelagt to avtaler til avgjørelse.

Sunddal og Neset

Resultater etter folkeavstemmingen i Sunddal var et klart nei til sammenslåing med Neset. Valgdeltagelsen i Sunddal var på 52,7 % og av disse svarte hele 77,8 % nei til Neset. Politisk ledelse i Sunddal var klar på at de følger innbyggernes råd, noe som har betydd at alt videre arbeid med alternativet Sunddal – Neset ble avsluttet til tross for at flertallet i Neset ønsket sammenslåing med Sunddal.

Ungdommen har vært med

Ungdommens kommunestyremøter (UKS) har hatt tema om kommunereform på alle sine møter i 2015 og 2016. Ordfører har deltatt på møtene i UKS samt i møter med ungdomsskolene hvor informasjon om fremdrift og status i arbeidet med kommunereform har vært tema. Valgdeltagelsen blant 16 – 17 åringene var på hele 67,68% til tross for at mange av disse har skolegang i andre kommuner.

Andre initiativ

Det har vært ført «nabosamtaler» med kommunene Rauma, Gjemnes og Tingvoll. Ingen av disse førte frem til noen avtaler. Ordføreren har videre vært invitert og deltatt på følgende;

- Gussiås bygdelag – folkemøte
- Neset Næringsforening – årsmøte
- Neset Krf - årsmøte
- Delta - medlemsmøte
- Neset pensjonistforening – medlemsmøte

- Raudsand gruvemuseum - årsmøte
- Gjemnes kommune – folkemøte for indre Gjemnes
- Ungdommens kommunestyre

Vurderinger

Kommunene er bedt om å utrede kommunens fremtid sett i forhold til de 4 hovedmålene for reformen. Vurderingen er gjort i forhold til en intensjonsavtale mellom Molde – Gjemnes og Molde og Telemarksforskning sin utredning av Nesset som egen kommune samt rådmannens egen vurdering.

Hovedmål	Gjemnes, Molde og Nesset	Nesset alene
Gode og helhetlige tjenester til innbyggerne Tilstrekkelig kapasitet, relevant kompetanse og valgfrihet	En større kommune vil gi et samlet og større fagmiljø med bedre kapasitet og kompetanse, spesielt innenfor spesialiserte tjenester. Dette vil sikre brukernes rettigheter, valgmuligheter og gi en mer effektiv tjenesteproduksjon. Basistjenester som skole, barnehage, hjemmetjenester mm. vil kunne videreutvikles der folk bor. Større fagmiljø vil redusere habiliteutfordringer i tjenesteførelse og gi større rettssikkerhet for brukerne. Interkommunale samarbeid vil reduseres og gi kommunen større handlefrihet og kontroll over disse tjenestene selv. Geografiske avstander fra kommunesenteret og til dagens bygder vil kunne oppleves stort. Det vil derfor være viktig med utvikling av gode digitale og døgnåpne løsninger.	Nesset gir gode tjenester og har godt utbygde formålsbygg. Kommunebarometeret viser en tilbakegang på plasseringen fra nr. 180 av 428 i 2015 til nr. 269 i 2016, en reduksjon på 89 pl. Brukerundersøkelser gir positive tilbakemeldinger. Kommunen er svært sårbar innen fagområder hvor vi er helt avhengig av enkeltpersoners kapasitet og kompetanse. Nesset er avhengig av interkommunale samarbeid innen flere fagområder, spesielt innen de områdene hvor en trenger spesialkompetanse. I dag så kjøpes disse tjenestene fra forskjellige kommuner, noe som kan være forvirrende for brukeren.
Rådmannens vurdering: De fleste opplever at de får et godt tjenestetilbud fra kommunen, dette gjelder spesielt basistjenestene som barnehage, skole og helse og omsorg som er godt utbygd og hvor ansatte har god kompetanse. Når det gjelder spesialiserte områder så er kommunen avhengig av å kjøpe tjenester fra andre, dette er en behov som er økende pga. større krav til kompetanse innen enkelt områder (f.eks. skole) og vansker med rekruttering. En av utfordringene er at i de små og spesialiserte tjenestene er det få tilsatte som utelukker muligheten for å skape fagmiljø som gjør at ansatte blir værende i slike sårbare tjenester over tid. I løpet av de siste årene har kommunen inngått nye avtaler om kjøp av tjenester som Brannsjef, feiing, legevakt, KAD- seng, skatteoppkrever og arbeidsgiverkontroll. Nesset vil som egen kommune være helt avhengig av interkommunale tjenester for å kunne håndtere både eksisterende og nye oppgaver på en god og effektiv måte		
Hovedmål	Gjemnes, Molde og Nesset	Nesset alene
Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling	En sammenslåing vil føre til større fagmiljø og redusere sårbarheten knyttet til	Nesset kommune er i dag svært sårbar innenfor dette feltet når det gjelder kapasitet og kompetanse. Nesset har hatt

<p>Funksjonelt bo og arbeidsmarkedsregion og kapasitet og kompetanse</p>	<p>kommunens rolle som samfunnsutvikler. Det vil være en stor variasjon i næringsstrukturen i den nye kommunen. Nesset har en arbeidsplassdekning på under 60% som er den laveste i fylket. Gjemnes litt over 60% og Molde har en dekningsgrad på nærmere 125 % og er dermed avhengig av innpendling. Det er i dag stor innpendling av sysselsatte fra Nesset (20,9 %) og Gjemnes (26,7%) til Molde. Regjeringens ekspertutvalg har sagt at dersom en kommune har en utpendling på over 25 prosent til en annen kommune, er disse kommunene såpass tett integrert at de bør utgjøre en kommune. Trenden viser at små kommuner har nedgang i folketallet, mens store kommuner har vekst.</p>	<p>nedgang i antall arbeids-plasser fra 2004 til 2013. Arbeidsplasser i offentlig sektor holdt seg stabilt, det har derimot vært en stor nedgang i arbeidsplasser i privat sektor. Nesset har et ensidig næringsliv sammenlignet med landsgjennomsnittet. De fleste er arbeidsplasser relatert til basisnæringene. Hele 49,7 % av de sysselsatte pendler ut av kommunen. Det vil si at kun 50,3% har sitt arbeid i Nesset. Nesset har en sårbarhetsindikator for næringslivet på 15,7, Molde på 5,1, Gjemnes 17,0. Folketallsutviklingen i Nesset er nedadgående. I perioden 2005 til 2015 var det en nedgang på 6,5%. (Gjemnes -4,4%, Molde + 9,4%). Størst er fraflyttingen fra bygdene.</p>
--	---	--

Rådmannens vurdering: Nesset er en pendlerkommune og har den laveste arbeidsplassdekningen i fylket, 58%. Molde er vår felles bo og arbeidsmarkedsregionen. Molde er det naturlige valget når det gjelder kultur, handel, sykehus og spesialist tjenester, flyplass mm. Folketallet i Nesset går ned, spesielt flytter folk fra bygdene og da ut av kommunene, ikke til sentrum. Denne nedgangen vil slik forskere ser det, fortsette. Utfordringen er at de unge flytter og de eldre øker og blir boende, noe som reduserer muligheten for lokal arbeidskraft i fremtiden.

Hovedmål	Gjemnes, Molde og Nesset	Nesset alene
<p>Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner Effektiv tjenesteproduksjon og økonomisk soliditet</p>	<p>Utgifts korrigerede frie inntekter (inkludert eiendomsskatt og konsesjonskraftsinntekter) er på 104 % i Nesset, 100% i Molde og 108 % i Gjemnes. Det vil si at alle kommunene har frie inntekter på snitt med landet eller høyere. Eiendomsskatt i Molde er 3,6% både på boliger og nærings-eiendommer. I Gjemnes er skattetakstene 5,25 % og 7%. I intensjonsavtalen skal kommunene harmoniseres i tråd med Moldes skattesatser. Midsund har ikke innført eiendomsskatt.</p>	<p>Nesset kommune har i dag en stabil, men ingen robust økonomi. De utgifts korrigerede frie inntektene (inkludert eiendomsskatt og konsesjonskraftsinntekter) er på 104 % av landsgjennomsnittet. Det gir et bedre grunnlag for å kunne bestå som egen kommune enn dersom inntektene var lavere. Nesset er en «dyrere» kommune å drive enn en kommune på landsgjennomsnittet pga. demografi og geografi. Nesset har alminnelig skattesats på 7% (ikke bare verk og bruk, men alle andre eiendommer som ikke er bolig og fritid). Det er fra 2015 differensierte satser på bolig- og fritidseiendommer med 3,5 %. Nesset har egne konsesjons-</p>

		kraftinntekter, noe de andre kommunene ikke har.
<p>Rådmannens vurdering: I den grad Nesset har økonomiske utfordringer så skyldes det ikke dårlig finansiering, men rett og slett at vi bruker mere penger enn kommuner flest. Dette har vært og er et politisk valg. Kommunen har ingen tradisjon på å opparbeide seg større disposisjonsfond for fremtidige utfordringer eller investeringer, derfor er lånegjelden pr innbygger høy. Kommunens investerings behov; ombygging sykehjem, bygging av omsorgsboliger, renovering av kommunehus, lege- og tannlegekontor.</p> <p>Det nye inntektssystemet vil ikke gi større endringer for Nesset, kun ca. kr 120 000 i tapte årlige overføringer.</p> <p>Utfordringen fremover vil være dekning av investeringskostnader, høye driftskostnader og fraflytting med tap av statelige overføringer. Inntekter fra konsesjonskraft og utbytte er nedadgående pga. markedet. Kommunen har muligheter til å redusere driftsnivået eller heve eiendomsskatten for å øke inntektene.</p> <p>Slik rådmannen ser det har kommunen ingen robust og sunn økonomi og det antas at kommunen vil få økonomiske utfordringer både før og etter 2020 om de velger å stå alene.</p>		
Hovedmål	Gjemnes, Molde og Nesset	Nesset alene
<p>Å styrke lokaldemokratiet og gi større kommuner flere oppgaver</p> <p>Tilføres flere oppgaver og reduserer det interkommunale samarbeidet?</p>	<p>En ny kommune vil kunne påta seg nye oppgaver samt ha muligheter til en mer effektiv drift innen flere fagområder. De interkommunale samarbeidene vil kunne reduseres og dermed styrke lokaldemokratiet gjennom større egenstyring og kontroll. Politisk organisering må tilrettelegges slik at politikere vil være tilgjengelig for alle innbyggerne i den nye kommunen. Det skal opprettes kommunedelsutvalg i Gjemnes og Nesset som vil være høringsorgan samt ha beslutningsvedtak innenfor definerte økonomiske rammer. Kommunestyret vil ha inntil 59 medlemmer og kommunen skal styres etter formannskapsmodellen. Det vil bli utredet mulighet for frikjøp av politisk ledelse i større grad enn i dag. Den nye kommunen vil få ca. 32 000 (34 000) innbyggere. Kvaliteten i prosesser og vedtak vil bli bedre i en større enhet, med bredere kapasitet og kompetanse hos administrasjonen. Det vil gi bedre kvalitet på beslutningsgrunnlag forelagt de folkevalgte.</p>	<p>Nesset kommune har 2975 innbyggere som er betydelig lavere enn det ekspertutvalget i sin tid vurderte som en robust kommune som kunne tillegges nye oppgaver. Interkommunal samarbeid vil øke og redusere lokaldemokratiets handlefrihet og binde større økonomiske ressurser opp i interkommunale løsninger.</p> <p>Politisk styres kommunen etter formann-skapsmodellen og kommune-styret har 21 medlemmer. Det oppleves som bred politisk deltagelse med lokal identitet og engasjement. Habilitetsspørsmålet dukker oftere opp i små kommuner, da «alle kjenner alle».</p> <p>En sammenslåing kan sannsynligvis føre til redusert valgdeltagelse.</p>
<p>Rådmannens vurdering: Det er vanskelig å ha faglige vurderinger om lokaldemokratiet blir dårligere eller bedre hvis Nesset slår seg sammen med andre kommuner. Noen syntes å vektlegge at</p>		

lokaldemokratiet handler om hvor mye som avgjøres av staten og hvor mye som håndteres av kommunen. Andre legger i lokaldemokratiet først og fremst graden av opplevd nærhet mellom innbyggere og politikere, opplevelsen av å være herre i eget hus i det enkelte lokalsamfunn. Her kan det være en utfordring for lokalpolitikkerne at kun 8,9% av innbyggerne mener at Nesset skal fortsette som egen kommune.

Konsesjonskraft

Kraftverkseier skal avstå inntil 10 prosent av kraftgrunnlaget som konsesjonskraft til kommunene og fylkeskommunen der kraftanlegget ligger. Kommunene sin rett til konsesjonskraft er derimot avgrensa til kommunenes behov for allmenn elektrisitetsforsyning. I kommuner med lavt folketall – men med store utbygginger – innebærer dette at fylkeskommunen får overført den overskytende mengden. En kommunesammenslåing mellom små kraftkommuner og kommuner med et større innbyggertall, innebærer et større behov for allmenn el-forsyning. En større del av konsesjonskraften vil dermed gå til den nye kommunen, mens fylket sin mengde blir tilsvarende redusert.

Beregninger gjort i delrapporten om økonomi i Molde-regionen viser at dersom Nesset slår seg sammen med andre kommuner vil det tilføre en ny kommune 6 millioner i ekstra inntekter fra konsesjonskraft på bekostning av fylkeskommunen (gitt en nettopris på 15/øre kWh).

Disse inntektene vil ikke Nesset ha mulighet til å ta ut alene. Nedgang i innbyggertallet vil heller tilsi at det alminnelige el-forbruket i kommunen vil reduseres over tid og dermed Nessets rett til å ta ut konsesjonskraft. Det vil tilsvarende gi økte inntekter for fylkeskommunen.

Intensjonsavtalen mellom kommunene Gjemnes, Molde og Nesset sikrer at fond med særskilte bindinger som Kraftfondet, Mardølafondet, Miljøfondet og Utviklingsfondet, skal brukes i Nesset kommune. Årlige inntekter til Kraftfondet på ca. kr. 8 mill skal brukes til finansiering av nye tiltak som skal fremme næringsliv og trygge bosetting i Nesset også etter en ev. sammenslåing av kommuner.

Økonomiske konsekvenser av kommunereformen

Velger en kommune å stå alene, velger man samtidig å si nei til de økonomiske virkemidlene i kommunereformen. Dersom en går inn for sammenslåing på et senere tidspunkt, kan de økonomiske rammebetingelsene være endret.

Engangsstøtte

KMD vil dekke nødvendige engangskostnader ved sammenslåingen av kommuner etter en standardisert modell. Utbetales ikke til kommuner som velger å stå alene. Støtten gis etter antall sammenslåtte kommuner og den nye kommunens innbyggerantall.

Antall kommuner og innbyggere	0 – 19 999 innb. (1000 kr)	20 – 49 999 innb. (1000 kr)	50 – 99 999 innb. (1000 kr)	Over 100 000 innb. (1000 kr)
2 kommuner	20 000	25 000	30 000	35 000
3 kommuner	30 000	35 000	40 000	45 000
4 kommuner	40 000	45 000	50 000	55 000
5 eller flere kommuner	50 000	55 000	60 000	65 000

Ved sammenslåing av Gjemnes, Molde og Nesset vil det bli utbetalt en engangsstøtte på kr 35 mill. Engangsstøtten skal dekke de administrative kostnader kommunene har ved sammenslåing. Hvis Midsund også vil inngå i en ny kommune, vil det utbetales kr 45 mill.

Reformstøtte

Kommuner der det fattes nasjonale vedtak om sammenslåing i reformperioden vil kunne få reformstøtte fra staten. Nivået på støtten vil være basert på antall innbyggere.

Antall innbyggere i sammenslåingen	Reformstøtte (1000 kr)
0 – 14 999 innbyggere	5 000
15 – 29 999 innbyggere	20 000
30 – 49 999 innbyggere	25 000
Over 50 000 innbyggere	30 000

Ved sammenslåing av Gjemnes, Molde og Nesset og ev Midsund vil det bli utbetalt en reformstøtte på kr 25 mill. Molde har i egen intensjonsavtale med Midsund disponert kr. 20 mill av reformstøtten til Midsund. Kommunene står fritt i bruken av reformstøtten.

Nytt inntektssystem

Det knyttes fortsatt stor usikkerhet til hvordan et nytt inntektssystem vil slå ut for kommunene, men her er det tatt utgangspunkt i det vi vet foreløpig.

Hovedpunktene i nytt inntektssystem er:

1. Differensiering av kompensasjonen for smådriftsulemper i utgiftsutjevningen. Dette beregnes ved strukturkriterier, avstand til 5000 innbyggere.
2. Endringer i de regionalpolitiske tilskuddene – innretning og satser
3. Ny, oppdatert kostnadsnøkkel

Det nye inntektssystemet er sammensatt av flere elementer og en henviser leser til å studere dette mer inngående på www.regjeringen.no

I hovedtrekk er det nye inntektssystemet lagt opp til at det er bykommunene som vil ha de største utfordringene og derfor de som vil motta økte overføringer.

Totalt vil det nye inntektssystemet ikke innebære vesentlige endringer i inntekter for Nesset kommune om en velger å stå alene, mens Gjemnes og Midsund begge vil få betydelige mindre i årlige statlige overføringer. Molde vil få økte inntekter.

Samlet vurdering

Alle norske kommuner er «generalistkommuner», om en er liten eller stor, rik eller fattig så har kommunene det samme ansvar og de samme oppgavene. Dette utfordrer kompetanse og kapasitet i mange kommuner, også Nesset.

Gjennom de siste tiårene er kommunene tillagt stadig flere oppgaver gjennom ulike særlover. Dette medfører et sterkere fokus på hvordan kommunesektoren løser oppgavene. Omfanget av ulike individuelle rettigheter har økt sterkt både på utdannings- og helse og sosialområdet. Stadig flere tjenester skal gis med utgangspunkt i enkeltvedtak. Dette har medført til strengere krav om dokumentasjon, saksbehandling og klagebehandling noe som krever ressurser både til internkontroll, sikring av kompetanse og til dokumentasjon.

Kompleksiteten i lovverk og forskrifter blir stadig større. Konsekvensene av å gjøre feil kan også bli store; både av menneskelig, materiell og økonomisk art. Det er ventet at kommunene i større grad blir part i rettstvister der tidligere saksbehandling og dokumentasjon vil få stor oppmerksomhet.

Behovet for å samordnet planlegging over kommune- og fylkesgrensene har blitt utredet og problematisert i flere sammenhenger de siste tiåra. Planlovutvalget la til grunn at viktige oppgaver knytta til bl.a. samferdsel og infrastruktur, kystzone- og vassdragsforvaltning, lokalisering av kjøpesenter og bo- og næringsstrukturen, samt viktige miljøvernoppgaver ikke lar seg løse i hver enkelt kommune alene. Ny lover og forskrifter krever stadig mer kompetanse, kapasitet og ressurser for den enkelte kommune.

Den største trusselen på saksbehandlingsområdet er sårbare fagmiljø med manglende kompetanse innen spesialområder. Kommunen må erkjenne at vi ikke har kompetanse, kapasitet og ressurser nok innen flere områder som f.eks. beredskap, risikovurderinger, innkjøp og offentlige anskaffelser, planarbeid mm. Mye av dette må løses ved kjøp av interkommunale tjenester også i fremtiden.

Mange er opptatt av den økonomiske siden når det gjelder kommunereformen. Slik rådmannen vurderer det, vil ikke dette være den mest kritiske faktoren for Nesset så lenge kommunen har kraftinntekter. Men det vil kreve realistiske prioriteringer, ambisjonsnivå og strukturdiskusjoner for å sikre muligheten til likeverdig tjeneste til alle. Det vil fortsatt være usikkerhet om det blir økonomi til å opprettholde alt desentralisert slik det er i dag. Utfordringen vil være å ha kompetanse og kapasitet til både eksisterende og nye oppgaver.

Innbyggerne har gjennom rådgivende folkeavstemming gitt et tydelig råd til politikerne, de ønsker ikke at Nesset skal stå alene. De har tro på at ved en kommunesammenslåing vil de få kommunale tjenester med høy kvalitet og sterke fagmiljøer, bedre samfunns- og næringsutvikling, mer effektiv kommunal forvaltning samt bedre kommuneøkonomi. En sammenslåing med Sunndal var ønsket av flest, men alternativet er nå uaktuelt. Ny fremforhandlet avtale med Molde og Gjemnes samt muligheter for at også Midsund vil bli en del av denne, kan sikre innbyggerne våre trygge tjenester i tiår fremover over.